

FAQ Nieuw Pensioenstelsel

Inhoud

De nieuwe pensioenregeling en de voorkeur van deelnemers	1
Keuze voor de solidaire of flexibele premieregeling	3
Keuze voor wel of niet invaren	4
Pensioenen en waardeoverdracht.....	6
Communicatie en draagvlak	7

De nieuwe pensioenregeling en de voorkeur van deelnemers

Kunnen pensioenfondsen ook in het huidige pensioenstelsel blijven en kiezen om niet over te gaan op het nieuwe stelsel?

Nee, dat is niet mogelijk. Het is een wettelijke verplichting om over te stappen op het nieuwe stelsel.

Kunnen groepen van deelnemers (individueel/collectief en onder verplichtstelling/contractueel) uit de pensioenregeling stappen? En welke boete krijgen zij dan?

Nee, dat is niet mogelijk. De wijziging van de pensioenregeling heeft geen invloed op de verplichtstelling van PFZW. Die blijft gewoon gelden. Dat betekent dat voor alle deelnemers de wettelijke verplichting tot aansluiten blijft gelden. Ook als een werkgever contractueel (niet verplicht) is aangesloten heeft de wijziging van de pensioenregeling geen invloed. Wel kan een contractuele aansluiting, los van de wijziging van de pensioenregeling, door de werkgever worden opgezegd bij afloop van de contractstermijn.

Blijven de huidige keuzemogelijkheden behouden in de nieuwe pensioenregeling?

Ja, huidige keuzemogelijkheden blijven behouden. We hebben het dan over de volgende keuzes:

- Vervroegen van pensioen
- Deeltijdpensioen (combinatie van deels werken en deels pensioen)
- Ruilen van een stukje ouderdomspensioen voor extra partnerpensioen, en andersom
- Eerst een hoger pensioen en later een lager pensioen per maand, en andersom

In het pensioenakkoord is ook een nieuwe extra keuzemogelijkheid afgesproken: de mogelijkheid om bij aanvang van het pensioen een bedrag ineens (maximaal 10% van het pensioen) op te nemen. Deze mogelijkheid gaat naar verwachting al per 1 januari 2023 in.

Wat heeft het onderzoek onder deelnemers opgeleverd?

PFZW deed eind 2020 een kwalitatief onderzoek: 24 diepte-interviews met deelnemers van PFZW. Van eind maart tot begin april 2021 volgde een kwantitatief vervolgonderzoek: 8.680 deelnemers (actieven, slapers en gepensioneerden) vulden een online vragenlijst in. Uit deze twee onderzoeken kwamen de volgende hoofdpunten naar voren:

- Solidariteit en risicodeling zijn voor deelnemers belangrijke onderwerpen in de nieuwe pensioenregeling.
- De behoefte aan keuzevrijheid is een brede maatschappelijk ontwikkeling.

- Deelnemers willen graag invloed op beleggingen.

In beide nieuwe pensioenregelingen is het mogelijk om een buffer (de solidariteitsreserve en de risicodelingsreserve) in te stellen. Deze buffer wordt in goede tijden opgebouwd, zodat hij in slechte tijden gebruikt kan worden om de pijn wat te verzachten. Zo'n buffer staat echter op gespannen voet met beleggingsvrijheid: het is kiezen of delen.

Een tweede aandachtspunt is dat we uit onderzoek bij andere partijen die een keuze in beleggingsprofielen bieden, weten dat daar slechts beperkt gebruik van wordt gemaakt - ruim 95% blijft bij het standaard risicoprofiel. Een vraag die PFZW zichzelf hierbij stelt is of er alternatieven binnen de solidaire premiereregeling zijn om de behoeften aan 'invloed rondom beleggen' te faciliteren. Dit onderzoekt PFZW.

Hebben jongere deelnemers een grotere voorkeur voor keuzevrijheid dan ouderen?

Deelnemers onder de 40 jaar willen iets vaker dan oudere deelnemers zelf het beleggingsrisico en het soort uitkering kunnen bepalen. De meerderheid van de jongeren wil echter ook een buffer om tegenvallende resultaten op te vangen. In de afweging tussen keuzevrijheid en buffer zien we geen verschil tussen de jongeren en ouderen (actieven en slapers): uiteindelijk kiezen zij in gelijke mate voor een regeling met keuzevrijheid.

Hoe worden de kosten verrekend in de persoonlijke pensioenpotjes van de medewerkers?

Net zoals in de huidige pensioenregeling zijn er in de nieuwe pensioenregeling kosten voor administratie en vermogensbeheer. Deze worden nu collectief gedeeld en dat is straks niet anders.

Is het beheren van persoonlijke pensioenpotjes straks duurder dan in de huidige pensioenregeling?

In de huidige regeling hebben wij te maken met administratiekosten en kosten voor vermogensbeheer. Zoals het er nu uitziet, gaan deze kosten in de nieuwe pensioenregeling zeker niet hoger worden. Sterker nog, de verwachting is dat deze kosten juist omlaag gaan.

Zijn er bij de overstap naar een nieuwe pensioenregeling winnaars en verliezers?

In de nieuwe pensioenregeling gaan de individuele deelnemers meer risico's dragen dan in de huidige regeling. Dat betekent echter niet dat de deelnemers verliezers zijn, want er staat tegenover dat de pensioenen in de nieuwe pensioenregeling eerder verhoogd kunnen worden. In de huidige regeling zijn de pensioenen de afgelopen jaren niet verhoogd, omdat de pensioenen wettelijk gezien pas verhoogd mogen worden als er voldoende financiële buffers aanwezig zijn. Dat probleem wordt in de nieuwe regeling opgelost. Pensioenen kunnen echter ook eerder worden verlaagd als het economisch tegenzit. Om het risico op verlagingen te verkleinen, is in de solidaire premiereregeling een zogenaamde solidariteitsreserve voorzien. Deze collectieve solidariteitsreserve wordt gevuld in goede tijden en kan worden aangesproken in minder goede tijden. Hierdoor kan er toch een redelijk stabiel pensioen gerealiseerd worden. De exacte spelregels van de solidariteitsreserve zijn nog niet bekend. Ook is het in de solidaire premiereregeling mogelijk om leeftijdsgroepen meer of minder beleggingsrisico te laten lopen. Naar ons oordeel is in het nieuwe pensioenstelsel een goed evenwicht gevonden tussen de verschillende belangen.

Wat gebeurt er met het pensioen als wij jaren achter elkaar in een slecht weer scenario zitten?

Deelnemers gaan het effect van stijgingen en dalingen op de beurzen directer merken in hun pensioenvermogen. Zij profiteren dus sneller van stijgingen maar zien ook eerder de gevolgen van dalingen. De solidariteitsreserve is ervoor om de impact op de uitkeringen van de grootste dalingen op de beurzen te verzachten. De exacte spelregels van de solidariteitsreserve zijn nog niet bekend.

Is het mogelijk om in de nieuwe pensioenregeling weer extra te sparen voor pensioen?

Dat zou kunnen, maar dat is afhankelijk van beslissingen die de sociale partners en het bestuur van PFZW over dit onderwerp moeten nemen.

Keuze voor de solidaire of flexibele premieregeling

Wie maakt de keuze tussen de solidaire of flexibele premieregeling?

Dat besluit wordt binnen PFZW genomen door de sociale partners via de nieuw opgerichte Commissie Arbeidsvoorwaarde Pensioen (CAP). Net zoals in het bestuur van PFZW zijn de sociale partners (vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers) hierin vertegenwoordigd.

Wanneer wordt een besluit genomen over de solidaire of flexibele premieregeling?

Er is een voorlopige planning die ervan uitgaat dat de sociale partners in maart 2023 de keuze maken voor een van beide premieregelingen. Een voorlopige voorkeur wordt medio 2022 geformuleerd.

Levert een keuze voor de flexibele pensioenregeling gevaar op voor solidariteit en/of voor de houdbaarheid van de verplichtstelling?

De regering is van mening dat zowel de solidaire premieregeling als de flexibele premieregeling houdbaar is in het licht van de verplichtstelling. Dit is echter niet met volledige zekerheid te zeggen en is daarmee een belangrijk aandachtspunt voor de transitie naar de nieuwe pensioenregeling.

Als de pensioenen op basis van de solidaire premieregeling hoger uitpakken, kan dan ook de keuze gemaakt worden om de premie te verlagen?

Dat is aan sociale partners in de Commissie Arbeidsvoorwaarde Pensioen.

Klopt het dat de pensioenregelingen waar we in het nieuwe pensioenstelsel voor kunnen kiezen andere namen hebben gekregen?

Ja, er is door de wetgever marktonderzoek gedaan naar de best passende namen en dat heeft geleid tot een aanpassing. We spreken over de 'solidaire premieregeling' waar we eerder 'het nieuwe pensioencontract' (NPC) gebruikten, en over de 'flexibele premieregeling' waar we het eerder over de 'verbeterde premieregeling' (WVP) hadden. Daarnaast is de naam 'solidariteitsreserve' in de flexibele premieregeling vervangen door 'risicodelingsreserve'. In de solidaire premieregeling blijft deze reserve de solidariteitsreserve heten.

Is het verwachte pensioenresultaat bij de solidaire premieregeling hoger dan bij de flexibele premieregeling?

De extra solidariteit in de solidaire premieregeling kan naar verwachting inderdaad leiden tot een iets hoger pensioenresultaat dan bij de flexibele premieregeling.

Is een flexibele premieregeling met een risicodelingsreserve een optie?

Ja, dat is een optie. Wettelijk gezien kan de flexibele premieregeling een risicodelingsreserve hebben. In de praktijk is een risicodelingsreserve voor het delen van beleggingsrisico echter niet goed te combineren met individuele keuzevrijheid van deelnemers in beleggingen. In tegenstelling tot de solidariteitsreserve, kan de risicodelingsreserve niet worden gevuld uit overrendement.

Kan er binnen de solidaire premieregeling voor gepensioneerden ruimte gemaakt worden voor keuzes in beleggingsrisico?

Nee, de solidaire premieregeling kent volgens het conceptwetsvoorstel niet de mogelijkheid voor keuzevrijheid in beleggingen. Het beleggingsrisico wordt per leeftijdscohort bepaald door het fonds op basis van de risicohouding van elk leeftijdscohort.

Overigens hebben gepensioneerden ook in de flexibele premiereregeling geen keuze in beleggingsrisico. Beleggingskeuzes in de flexibele premiereregeling kunnen door de deelnemer alleen worden gemaakt als zij pensioen opbouwen. Wel kunnen deelnemers die in de flexibele premiereregeling met pensioen gaan kiezen voor een vaste uitkering of een variabele uitkering. Dit kan in de solidaire premiereregeling niet.

Kunnen we nog terug als blijkt dat de gemaakte keuze 'tegenvalt'?

Nee, de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel is wettelijk verplicht. Er moet gekozen worden tussen de solidaire premiereregeling en de flexibele premiereregeling. Als de keuze voor de solidaire premiereregeling of de flexibele premiereregeling achteraf “tegenvalt” kunnen sociale partners voor de toekomst hun keuze eventueel wijzigen naar de andere regeling. Dit kan niet met terugwerkende kracht.

Is het mogelijk om later nog over te stappen op de flexibele premiereregeling als toch blijkt dat de volgende generaties meer belang hechten aan keuzevrijheid in beleggingsprofiel?

Ja, sociale partners kunnen voor de toekomst een andere pensioenregeling overeenkomen.

Stel: de sociale partners van PFZW kiezen voor de solidaire premiereregeling. Is die keuze dan toekomstbestendig voor en passend bij de volgende generaties?

Ja, beide pensioenregelingen in het nieuwe pensioenstelsel zijn ingericht met het oog op de toekomst. Wel zijn er in de flexibele premiereregeling meer mogelijkheden voor individuele beleggingskeuzes. In de solidaire premiereregeling zijn meer mogelijkheden voor solidariteit en risicodeling. Beide opties zijn even toekomstbestendig en passend bij volgende generaties.

[Keuze voor wel of niet invaren](#)

Hoe worden de juridische risico's afgedekt en wat gebeurt er als een procedure tegen het invaren succesvol is?

Invaren wordt gezien als een vorm van het reguleren van eigendom. Volgens Europese rechtspraak heeft een overheid beleidsvrijheid om zelf eigendom te reguleren als dat noodzakelijk is in het algemeen belang. De juridische risico's worden door de wetgever afgedekt door in de toelichting bij de wetgeving goed te motiveren waarom de Nederlandse overheid het invaren noodzakelijk vindt in het kader van het algemeen belang. Wat er gebeurt als een procedure tegen invaren succesvol is, is lastig te voorspellen. Dat kan variëren tussen het toekennen van een schadevergoeding tot het geheel terugdraaien van het invaren. Het juridisch risico is een van de aandachtspunten van PFZW in aanloop naar een nieuwe pensioenregeling.

Hoe worden de bestaande pensioenaanspraken omgezet (ingevaren) naar de nieuwe pensioenregeling?

De bestaande pensioenaanspraken kunnen worden uitgedrukt in een kapitaal in euro's. Wanneer wordt gekozen voor invaren, brengen wij dit bedrag als persoonlijk pensioenvermogen in de nieuwe pensioenregeling in. De daarbij te hanteren rekenregels staan nu nog niet vast.

Wat zijn de financiële gevolgen van het al dan niet invaren voor de verschillende groepen deelnemers?

Eerste berekeningen laten zien dat voor de diverse deelnemersgroepen in geval van invaren in de meeste scenario's een beter pensioenresultaat kan worden behaald dan zonder invaren.

Van welke groepen medewerkers worden de pensioenaanspraken ingevaren?

Volgens de nu bekende concept wetgeving geldt het invaren voor alle groepen medewerkers. Iedereen gaat dus over. Het uitgangspunt is dat alle medewerkers een persoonlijk

pensioenvermogen ontvangen dat overeenkomt met de waarde van hun pensioenaanspraken in de huidige pensioenregeling.

Komen er overgangsregelingen?

In principe komen er geen overgangsregelingen. Het is wel mogelijk dat sommige groepen medewerkers gecompenseerd worden voor een lagere toekomstperspectief. De overgang mag niet tot een onevenredig nadeel leiden voor een specifieke groep deelnemers.

Ondervindt de leeftijdsgroep 45-55 jaar financieel nadeel van het afschaffen van de doorsneesystematiek en wordt dit gecompenseerd?

Alle huidige actieve deelnemers ondervinden nadeel van het afschaffen van de doorsneesystematiek. Dat nadeel is voor de leeftijdsgroep 45-55 jaar groter dan voor jongere leeftijden. Eerste berekeningen tonen aan dat het nadeel voor alle leeftijdsgroepen naar verwachting kan worden gecompenseerd door in te varen.

Wat zijn de gevolgen voor de pensioenen als de rekenrente laag is op het moment van overgang en invaren?

Grofweg kan gesteld worden dat hoe lager de rekenrente op het moment van invaren, hoe groter het positieve effect van invaren is.

Wat betekent de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel voor deelnemers die vlak voor hun pensioen zitten?

Deelnemers die vlak voor hun pensioen zitten, hebben in de huidige pensioenregeling en in de nieuwe pensioenregeling dezelfde keuzemogelijkheden. Zij kunnen bijvoorbeeld hun pensioen eerder of later laten ingaan, kiezen voor eerst een hoger of lager pensioen of andersom, of voor deeltijdpensioen. Ook kunnen zij vanaf 2023 een bedrag ineens opnemen van 10% van hun totale pensioen. Kiest een deelnemer een pensioeningangsdatum in de huidige pensioenregeling? En worden de bestaande pensioenen omgezet naar de nieuwe regeling? Dan wordt de nieuwe pensioenregeling toegepast op het pensioen. Alle deelnemers gaan dan dus over naar de nieuwe pensioenregeling met de daarbij behorende uitgangspunten.

Gaan de pensioenen van mensen die al met pensioen zijn ook over op de nieuwe pensioenregeling? Zo ja, blijft de hoogte van het pensioen daarbij hetzelfde?

In het geval dat de sociale partners kiezen voor invaren gaan ook de gepensioneerden over naar de nieuwe pensioenregeling. En gelden dus de spelregels van de nieuwe pensioenregeling. Of de hoogte van het pensioen daarbij gelijk blijft, hangt uiteraard af van de stand van de dekkingsgraad bij de overgang. Belangrijk is te benadrukken dat het niet de bedoeling is om de pensioenen te versoberen. Dus als de dekkingsgraad het toelaat, dan blijft de hoogte van het pensioen ten minste gelijk.

Kunnen de pensioenen van mensen die al met pensioen zijn ook gaan fluctueren? Dus niet alleen naar boven, maar ook naar beneden?

Eén van de uitgangspunten van het nieuwe pensioenstelsel is dat ook de huidige pensioenuitkeringen gaan meebewegen met de economie. Dus gaat het goed, dan stijgen de pensioenen. Gaat het minder, dan kunnen de pensioenen ook dalen. De sociale partners en het pensioenfonds stellen voor het ingaan van de nieuwe pensioenregeling de kaders vast in hoeverre mensen die al met pensioen zijn, beschermd worden tegen fluctuaties.

Krijgen mensen die al met pensioen zijn straks ook inzage in hun persoonlijke pensioenpotje?

Ook gepensioneerden krijgen straks inzage in hun persoonlijke pensioenvermogen. Dat vermogen groeit op basis van rendement en slinkt op basis van uit te keren pensioenbetalingen. Daarnaast zijn

er verzekeringsrisico's die met de andere deelnemers samen worden gedeeld en die ook in het pensioenvermogen worden verwerkt. Zo kunnen we het ouderdomspensioen zo lang als je leeft uitkeren, hoe oud iemand ook wordt.

Voormalig minister Koolmees heeft eerder aangegeven dat niemand er in het nieuwe pensioenstelsel op achteruit gaat. Kan PFZW dit ook al aan de deelnemers bevestigen? (Dat zou goed zijn voor het vertrouwen)

Eerste berekeningen tonen aan dat het nadeel van het afschaffen van de doorsneesystematiek voor de huidige deelnemers in het merendeel van de scenario's lijkt te compenseren door het invaren van de al opgebouwde pensioenaanspraken in de nieuwe pensioenregeling. In die zin is het inderdaad de verwachting dat niemand van de huidige deelnemers erop achteruit zal gaan. De gemaakte berekeningen baseren we op veronderstellingen over hoe de economie zich de komende jaren zal ontwikkelen. Er bestaat geen zekerheid in hoeverre deze veronderstellingen ook feitelijk zullen uitkomen. Op individueel niveau kunnen we daarom toch geen harde garanties geven.

Zowel de sociale partners als het bestuur gaan bij de totstandkoming van de nieuwe regeling beoordelen of de overgang evenwichtig uitpakt voor de verschillende groepen deelnemers. Deelnemers mogen namelijk niet onevenredig veel nadeel ondervinden. Mocht dit toch het geval zijn, dan kan het beleid worden aangepast of kan aan deze groep compensatie worden toegekend.

[Pensioenen en waardeoverdracht](#)

Wordt het met de overgang naar een nieuw pensioenstelsel eenvoudiger om bij wisseling van baan het pensioen over te dragen?

Ja, dat verwachten we wel.

Wat gebeurt er met het huidige stuwmeer aan verzoeken tot waardeoverdracht?

Wanneer de beleidsdekkingsgraad van zowel PFZW als het andere betrokken pensioenfonds boven 100% is, kunnen de fondsen de al aangevraagde waardeoverdrachten, die door een te lage dekkingsgraad zijn blijven liggen, verwerken. Omdat de beleidsdekkingsgraad van PFZW sinds eind januari 2022 boven de 100% is, zijn waardeoverdrachten nu weer mogelijk. We weten nog niet exact wat er gebeurt als de dekkingsgraad opnieuw onder de 100% komt voordat de overgang naar een nieuwe pensioenregeling is gemaakt.

Komt bij een zelfde pensioenregeling voor ABP en PFZW de overkomst van de UMC's naar PFZW weer in beeld?

Een eventuele overgang van de UMC's van ABP naar PFZW is in eerste instantie aan de UMC's. ABP en PFZW hebben nu ook een regeling onder hetzelfde regime (namelijk het huidige financiële toetsingskader, FTK). Dat is dus niet bepalend. Het wegvallen van de aanspraken in het kader van Wet afschaffing Vut en Prepensioen en introductie Levensloopregeling is mogelijk wel een factor van belang.

Hoe leggen we deelnemers die zich niet of minder bezighouden met pensioen uit wat er gaat veranderen, waarom en wat het voor hen betekent?

Dat is inderdaad nog niet zo eenvoudig en een van de aandachtspunten van PFZW in aanloop naar een nieuwe pensioenregeling. De werknemers in onze sector hebben lang niet altijd belangstelling voor en kennis over pensioen. Daarnaast is er nog veel onzeker over de nieuwe pensioenregeling en de weg ernaartoe. PFZW werkt daarom aan een communicatieplan. Ondertussen houden we deelnemers en werkgevers op de hoogte van de ontwikkelingen rond het pensioenstelsel via onze website [Nieuw pensioenstelsel | PFZW](#), de e-nieuwsbrieven, webinars en social media.

Wanneer krijgen deelnemers te horen en te zien wat hun opgebouwde pensioenaanspraken straks in de nieuwe pensioenregeling zijn?

In de komende jaren gaat PFZW deelnemers actief begeleiden en meenemen op weg naar de nieuwe pensioenregeling. Op de startdatum van de nieuwe pensioenregeling tonen wij hen ook de persoonlijke pensioenvermogens die zijn ontstaan uit de waarde van de opgebouwde pensioenaanspraken.

Wat zijn logische momenten voor een ledenraadpleging in de aanloop naar een nieuwe pensioenregeling?

Dat hangt af van de wijze waarop de organisaties dat reglementair of statutair hebben geregeld. Dit is dus aan uzelf. Wij kunnen ons voorstellen dat er aanleiding kan zijn om de achterban te raadplegen wanneer de sociale partners die zitting hebben in de Commissie Arbeidsvoorwaarde Pensioen een principebesluit hebben genomen over het type pensioenregeling (de solidaire of flexibele premierregeling) en 'invaren' (het al dan niet collectief en verplicht meenemen van bestaande pensioenafspraken naar de nieuwe regeling).

Wat zijn de gevolgen van de twee te maken keuzes vanuit werkgeversperspectief?

Voor werkgevers zijn er geen specifieke gevolgen te noemen. Wellicht krijgen zij rond de overgang naar een nieuwe pensioenregeling wel meer vragen van hun medewerkers dan daarvoor. PFZW helpt werkgevers daarbij.

Kan PFZW communicatiemateriaal leveren voor het informeren/consulteren van de leden (werknemers en werkgevers)?

Zeker, er is op dit moment al een artikel beschikbaar met basisinformatie voor uw leden. U vindt het artikel op [Uw leden informeren | PFZW](#). De komende periode komt daar nog materiaal bij. Heeft u behoefte aan een pensioenpresentatie voor uw leden of wilt u hulp met de pensioencommunicatie? Neem dan contact op met uw relatiemanager om de mogelijkheden te bespreken.

Wordt een eenduidige en toegankelijke basiscommunicatie afgestemd met de overheid en sociale partners?

Ja. De koepel van Nederlandse pensioenfondsen, de Pensioenfederatie, stelt met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en sociale partners een pakket samen met basisinformatie over de nieuwe pensioenregelingen. Ieder pensioenfonds is wel zelf verantwoordelijk om op adequate wijze zijn deelnemers te informeren.